

Pest protocol basisschool Reuzepas

Dit pestprotocol heeft als **doel**:

- Als school willen we dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Het probleem dat pesten heet:

“Pesten is het op systematische wijze verrichten van lichamelijke, mondelinge of schriftelijke (ook digitaal) handelingen tegenover iemand die zich daartegen niet kan verdedigen.”(duwen, slaan, schoppen, uitschelden, roddelen, uit/buitensluiten)

Plagen mag wel, pesten niet.

Wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?

Het is plagen wanneer:

- de machtsverhouding gelijk is
- het slachtoffer zich kan verdedigen
- het af en toe gebeurt, niet systematisch
- er geen sprake is van mishandeling of schade

Pesten kan voorkomen in alle groepen van de basisschool.

Signaleren van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Groepjes vormen/clubjesvorming
- briefjes doorgeven/SMS
- beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen

- Op weg naar huis achterna rijden/fietsen
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Lichamelijke of psychische klachten

Deze lijst bevat diverse voorbeelden maar kan nog verder worden uitgebreid: Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Hoe ga je om met pesten op school?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld (methode: Kinderen en hun sociale talenten, Meidenvenijn)
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak van alle betrokkenen.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Er is voor de school twee vertrouwenspersonen aangesteld, Mevr. Jeanne Luijten en dhr. Wien Peters. Deze personen verdiepen zich in de problematiek van het pesten d.m.v. cursussen en het lezen van artikelen.

Hoe willen wij daarmee omgaan?

Op school werken we sinds schooljaar 2018-2019 met de methode KiVa. KiVa is een preventief, schoolbreed programma gericht op het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten op basisscholen. KiVa zet in op positieve groepsvorming en stimuleert de sociale vaardigheden en de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Daarmee worden de sociale veiligheid en het pedagogisch klimaat op school verbeterd. Binnen KiVa ligt de nadruk op de groep als geheel en dus niet op specifieke individuen. Ons motto luidt dan ook: *Samen maken we er een fijne school van!*

Hoe bevorderen we de sociale competentie?

- Door een schoolbrede aanpak in te voeren met lesmethode Kiva. *Samen maken we er een fijne school van!*

- KiVa is een schoolbreed programma. Dat betekent ten eerste dat KiVa gericht is op de hele school: op alle leerlingen van groep 1 t/m groep 8, op de leerkrachten, op de directie van de school én op de ouders.
- Ten tweede betekent schoolbreed dat het KiVa-programma bestaat uit een combinatie van interventies op schoolniveau, klassikaal en individueel niveau. Op schoolniveau streeft KiVa bijvoorbeeld naar een cultuur waarin respectvol en positief gedrag de norm is. Op klassikaal biedt KiVa onder meer ondersteuning voor adequaat klassenmanagement, terwijl op individueel niveau gewerkt wordt aan de sociale vaardigheden en de sociaal-emotioneel ontwikkelingen van leerlingen
- Binnen KiVa ligt de nadruk op de groep als geheel, en dus niet uitsluitend op specifieke individuen zoals pesters en/of slachtoffers. Bij KiVa vinden we namelijk dat alle groepsleden er gezamenlijk verantwoordelijk voor zijn dat iedereen het prettig heeft en met plezier naar school gaat. Oftewel: niet iedereen is er verantwoordelijk voor dat er problemen in de groep zijn, maar iedereen is er wél verantwoordelijk voor dat die problemen worden opgelost en in de toekomst worden voorkomen.
- KiVa kenmerkt zich door de preventieve aanpak, want voorkomen is beter dan genezen. Door veel aandacht te besteden aan groepsvorming en het leren kennen van elkaar, ontstaan er positieve gedragsnormen in de groep. Het resultaat is dat positief gedrag door de groep wordt gestimuleerd en met status wordt beloond, terwijl negatief gedrag collectief wordt afgekeurd. Daardoor vertonen leerlingen minder negatief (norm-overschrijdend) gedrag.
- Door de sociale competentie van leerlingen te volgen met behulp van een leerlingvolgsysteem, door regels op dit gebied op te stellen en door te werken aan leraarvaardigheden.

De effectieve conflicthantering

De effectieve conflicthantering is een rechtvaardige manier van conflicten oplossen. Het is de bedoeling dat leerlingen geen gevoelens van onmacht en onrechtvaardigheid hebben na het oplossen van een conflict. Alle leerlingen en leerkrachten houden zich 100% aan de regels en afspraken. Hierdoor is het voor de leerlingen niet winstgevend om met elke leerkracht opnieuw te onderhandelen over de mate van handhaving en worden eventuele sancties niet ontlopen

Binnen de conflicthantering zijn er 10 rechtvaardigheden:

- Iedere ruzie heeft een startmoment. Eén leerling begint de ruzie.
- Er wordt consequent straf gegeven.
- Conflictkluwens
- Alle signalen worden gehonoreerd.
- Klikken mag niet.
- Duidelijkheid over fysiek en verbaal geweld.
- Leerlingen mogen niet meelopen, een ruzie wordt tussen twee kinderen opgelost.
- De consequenties zijn rechtvaardig.
- Er is een verschil tussen binnenschoolse en buitenschoolse ruzies

De 7 regels die gelden bij een conflict

Bij het oplossen van een conflict staan er 7 regels centraal

1. De zelf-oplos-regel: de leerlingen proberen altijd eerst een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan treedt regel 2 in werking
2. De hulp-inroepen-regel: de leerling komt het conflict melden bij de leerkracht.
3. De verplichte meldregel: de leerlingen zijn verplicht fysiek te melden
4. De haalregel: de leerlingen die betrokken zijn worden door de melder gehaald
5. De je-moet-komen-regel: de leerlingen die door de melder gehaald worden, moeten komen.
6. De we-houden-de-ruzie-klein-regel: leerlingen mogen zich niet bemoeien met de ruzie van een ander. (klikken mag niet)
7. De we-praten-met-elkaar-regel: de leerkracht zorgt ervoor dat de kinderen op een rustige manier een ruzie kunnen uitpraten.

Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels rondom pesten voor leerlingen.

Regel 1

Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf groep 1 leren we kinderen: “je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan MOET je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.” Maar noemen wij ‘melden’.

Regel 2

Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het probleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Ouders, leerkrachten en directie lossen het probleem in overleg op.

Regel 4

Ouders en school spreken bij aanmelding van hun leerling gezamenlijk de verwachtingen naar elkaar uit wat ze wel en niet van elkaar mogen verwachten. Ouders sluiten zich bij aanmelding aan bij de op de school geldende afspraken en normen en waarden. School verwacht ook van ouders om deze afspraken te ondersteunen en onderschrijven.

Elke maand staat een KIVAREgel centraal om respectvol met elkaar om te gaan te stimuleren.

In de school hangen de posters van "KIVA" De inhoud van de tekst spreekt voor zich. De posters en regels zorgen voor een bewustwordingsproces waardoor leerlingen aangezet worden tot nadenken over onderlinge relaties met medeleerlingen.

Aanpak van pestgedrag:

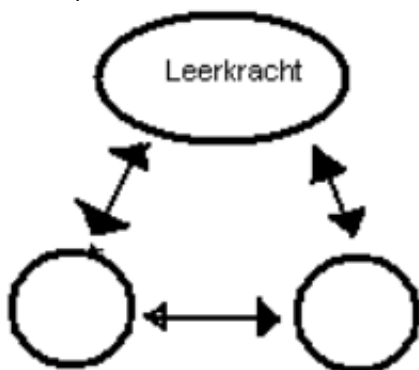
Leerling

We passen de stappen toe die we vanuit de methode KIVA en de effectieve conflicthantering krijgen geleerd.

- Stap 1: Zeg duidelijk dat je het niet wil (Stop hou ermee op!)
- Stap 2: Noem de naam van het kind en zeg waarmee hij moet stoppen.
- Stap 3: Ga melden bij de leerkracht of overblijfouder die buiten loopt.
- Stap 4: Ga de leerling halen.
- Stap 5: Conflictgesprek volgt.

Een conflictgesprek verloopt altijd op dezelfde manier:

1. Indien een leerling een conflict komt melden dan vraag de leerkracht eerst of de leerling het geprobeerd heeft zelf op te lossen. (behalve bij fysiek geweld, hier moeten de leerlingen in ieder geval komen).
2. Indien de leerling heeft geprobeerd het conflict zelf op te lossen dan gaat de melder de leerling met wie hij een probleem heeft halen.
3. Indien de leerling niet komt, gaat de leerkracht als de bel is gegaan naar de groep van de leerling die niet is gekomen en vraagt hem na schooltijd bij hem te komen samen met de melder, zodat het conflict alsnog uitgesproken kan worden. De leerling die niet gekomen is, krijgt de dag erna een time-out. Je gaat dus niet achter de leerling aanlopen
4. De leerlingen gaan in driehoeksopstelling staan zodat de leerkracht oogcontact kan maken. De leerkracht neemt een neutrale maar betrokken houding aan. (witte hoed met rode roos)

5. De melder stelt de andere leerling de volgende vraag: Waarom heb jij mij.....? Of Waarom doe jij.....? De leerling noemt hierbij eerst de naam van de ander. De andere leerling geeft hierbij antwoord en kan weer een vraag stellen aan de melder. Ook hier weer eerst de naam van de andere leerling laten noemen.

6. De leerkracht stuurt dit proces, maar de leerlingen doen het werk.
7. De leerkracht stuurt naar het vinden van een oplossing. Indien deze er komt is het conflict opgelost en wordt dit in het logboek genoteerd (Zie◇ logboek)
8. Indien er geen oplossing komt doordat er een welles-nietes spelletje ontstaat wordt dit in het logboek genoteerd

Begeleiding van de gepeste leerling:

- medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist van een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind laten inzien waarom het een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (compliment geven) als de leerling zich anders opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of “ik zal de pesters wel eens gaan vertellen.” Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester: (NB: dit is even belangrijk als de begeleiding van de gepeste leerling).

- Praten en zoeken naar de reden van het ruzie maken cq pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling). Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (geven compliment) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst nadenken- houding of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contacten tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind: Wat is de oorzaak van het pesten? Geven van een brochure met tips voor thuis.
- Zoeken van een sport of club; waar het kind dan kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Indien herhaling van pestgedrag inschakelen van hulp: sociale vaardigheidstraining, kids'skills, jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD, andere externe deskundigen.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als het (cyber)pesten niet op school gebeurt, maar op straat of in de buurt, probeer contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de groepsleerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. “schouderklopjes” kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een teamsport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer het kind tot het beoefenen van een teamsport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Geleen, juni 2022